

ÉLELMISZEREI NAPLÓ

Matica Srpska

NOVISAD

tp-A.

XXIII. évfolyam

Szubotica, KEDD 1922. december 19.

343. szám

Megjelenik minden szombat, délután 6 óra és hétfőn délelőtt

TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 2-38, Szerkesztőség 5-19

Előfizetési ár negyedévre 90 dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Alexandra-utca 4 szám alatt

Kiadóhivatal: Kralja Alexandra-utca 1 (Leibach-palota)

Az új kormány

A kormányválság megoldódott. A király kinevezte az új kormányt. Az új kormány hivatalbepelt s átvette az ügyek intézését. Ezzel megkezdődött az SHS. királyság kormányzatának új története.

Új kormányról csak akkor illómos kritikát mondani, ha a kormány programja a nyilvánosság elé került. Vajon elmondhatjuk-e azt az új Pasics kormányról, hogy ismerjük programját? Erre a kérdésre igen-nel is lehet felelni, meg nem-nel is.

A Pasics-kormány választási kormány. Azzal a mandátummal jött, hogy a nemzetgyűlés feloszlása után megkezdje az új választásokat s az új nemzetgyűlés összehívását vezesse az ügyeket. A feladat tehát ismert, de a módszer ismeretlen. Ismerjük a célt, de nem ismerjük az eszközöket.

Ez a kormányválság nem hetek, nem is hónapok óta tartott. Akkor kezdődött, amikor a régi kormány megszűnt s kezdődött azért, mert egymással szembenálló politikai pártok vállalkoztak együttes kormányzásra s ezt a vállalkozásukat olyan módon hajtották végre, hogy a kormányzás érdekei soha nem győzték le teljesen a kormányzók érdekeit.

Minden megoldás eredmény, mely véget vet a bizonytalanság korszakának. S ezen a negatív érdeken kívül merülnek fel máris szimpptomák, melyek mérlegelése nem fokozza a kedvetlenség érzését.

Az első és legörvendetesebb változás: a kormányról való szorulás annak a pribicscevi politikának, mely a legösszintebb demokrácia hirdetése mellett a legösszintebb reakciót szolgálta s mely a koalíciós kormányzás és a radikális párt terhére folytatta azt a politikát, mely első sorban keltett elégtelenséget, sőt elkecseseredést. Ez az iskola politika zárta be a magyar iskolákat, ez az adminisztráció zárta ki a magyarokat a választójogból, ez az agrárpolitika rontotta le az intenzív termelést s rekesztette ki a magyar nincseneket az igényjogosultak köréből s ez a szociálpolitika rángatta ki a mankót a magyar nemzetiségű rokkantak hána elől.

Örvendetes jelnek tartjuk, hogy Ivanovics Ljuba a kabinet tagja lett, mert nem felejtjük el, hogy az ő szava döntött a nemzetiségű kisebbségek javára, amikor törvényhozási uton akartak kizárni a nemzeti kisebbségekhez tartozókat a választó joggal felruházottak köréből. Szívesen látjuk azt is, hogy a tárcák betöltésénél nem hanyagolták el a szakértelem és

hozott értes parancsoló szempontjait.

Az új kabinetnek van két tárcánélküli minisztere is, annak dokumentálására, hogy a tárcánélküli miniszterek mögött álló tömegek a kormány támogatói közé tartoznak. Itt olyan megoldás kínálkozott s maradt teljesítetlen, mely pusztá tényévt tisztázhatta volna az új kormányalakuláshoz fűződő várakozásokat. Ha azoknak a szlovéneknek és azoknak a horvátoknak, akik kormánytámogatók lesznek, lehet miniszterképviseletük a kabinetben, miért nem jutnak az SHS. királyság másfélmillió lelket meghaladó kisebbségei is miniszteriális képviselőkhöz? Ha a nemzetiségeknek lenne miniszterük, sokkal közvetlenebbé válnék az érintkezés

a nemzetiségek tömegei és a kormányhatalom közt, kevesebb lenne a sérelem, gyorsabb az ügyintézés s a kormányzás ezzel az intézkedéssel olyan irányítást adna a végrehajtó hatalom egész gépezetének, hogy az kevesebb sérelmet, de több nyugalmat termelne.

Mindezek a megjegyzések nem titelemből, csupán impresszióból fakadnak. Meg kell várni, mit ígér és mit cselekszik a kormány. Mit ígér a választásokra és mit ígér a választásokig? S az ígéretek lesz-e érfedevezeték. Addig a a jószándéku és jöreményesü várakozók szerepe a miénk: nincs okunk bizni, de nincs okunk bi zalmatlankodni sem. S ez mindenképpen haladás azzal a lelkiállapottal szemben, mely mindent tudott, csak bizni és hinni nem.

A parlamenti erők átcsoportosulása

A blokk öröme a demokraták bukásán — Egységesen lépett fel az ellenzék a pénzügyi bizottságban — Bankkölcsönt vesz fel a kormány — Még nem döntöttek a muzulmánok

A kormány megalakulásával kialakult új helyzet még mindig nem tisztázódott teljesen. A demokraták még alig ocsudtak föl a váratlan fordulat meglepetéséből. Miután oly hosszú ideig uralmon voltak, az összes hivatalok magasabb állásaiban pártbelieket helyeztek el, akik a politikai kurzus változásával sorba benyújtják lemondásukat. Így legújabbban a belügyminiszter kabinetfőnöke, *Krsztics Viktor* mondott le és már át is adta hivatalát *T. Dorovics Rádnak*. A demokratapárt nagyon nehezen találja bele magát a reá kényszerített ellenzéki szerepre, amelyre különösen a jobbszárnyak nagyon nehéz elvi alapot találni és ezért valószínű, hogy választási propagandájában a taktikai érvek lesznek a dominálók.

Az eddig is ellenzékieskedő Davidovics-csoport könnyebb szívvel fogadta a változást és befolyása a pártban magában is erősen növekedett. Ha tulnyomó többségre jutnának, akkor a demokratapárt is a horvátokkal való megegyezés alapjára fog helyezkedhethi.

Hogy a Pasics-kormányának mik a tervei a horvát kérdésben, azt még a legteljesebb homály fedi. Abból a tényből azonban, hogy *Proticscsal* feltűnésén sok híve kerül be a kormányba, sokan arra következtetnek, hogy a radikális párt is új orientációt fog keresni, mert a koalíció felbomlása folytán viszonyteret a párt szabad kezét. Tárgyi alapja ennek a feltevésnek nincsen, de azért a horvát blokk körében is számítanak a radiká-

lisok esetleges közeledési kísérletére.

A kormányváltás hatása Zagrebben

A horvát blokk körében általában kedvezően ítélik meg a helyzetet. Nagy kárörömmel állapítják meg a horvát lapok a Pribicscevic-Lukinics csoport ellenzékbe szorulását. Különösen azt a körülményt tartják nagyon mulatságosnak, hogy a horvát demokrata lapok, a *Rijecs*, a *Novosti*, a *Zagreber Tagblatt*, amelyek eddig a beogradi sajtónál is hevesebben védtek a kormány minden intézkedését, most máról-holnapra ellenzéki lapok lesznek.

Ábból a szempontból feltétlenül előnyös helyzete került Radicsék, hogy elkerülték a képviselői eskü letetését, amivel erőtlenné tehetik a blokkból kizárt Frankpárt propagandáját. Beograd felé pedig továbbra is hangoztathatják beküldényi hajlamaikat. A *blokk Beogradba utazása teljesen elvesztette aktualitását és lekerült a napirendről*.

Egyelőre a blokk vezetéi ugy Davidovicsékkal, mint Proticscsal fenn akarják tartani a kapcsolatot.

Az "Obzor" vezércikkében rámutat arra, hogy Pribicscevicék kiválásával tiszta szerb uralom került hatalomra és az új kormány nem bujhat többé jogoszláv aláere mögé, mert szemmelátható nagyszerb tendenciák. Reméli a blokkista lap, hogy evvel le fog hullani a hályog azoknak a horvátoknak, főleg az ifjuságnak szeméről, amely a kormányhatalomban eddig a jogoszláv eszme reprezentánsát látta.

A kormány veresége a pénzügyi bizottságban

Beogradból jelentik: Az ellenzék egységes fellépése a kormányon levő radikális párt ellen a pénzügyi bizottság hétfő délutáni ülésén történt meg. Az ülésen, melyen Sévics Szimo (rad.) elnököl, a tisztségek kerültek új betöltésre és a radikálisok az első alelnöki állást a maguk számára követelték. Az ellenzéki pártok rövid tanácskozás után elutasították a radikálisok kívánságát. Erre a bizottság radikális tagjai, szám szerint nyolcan, *livonultak a bizottságból*. A 18 bentmaradt ellenzéki képviselő *Francis Antal* (földm.) korelnöknek választotta és megajtetta a választásokat. Elnök lett *Veljkovics Voja* (dem.), aki nemrég monddt le pártja beiviszállyai folytán orról a tisztségről. Alelnökké *Stajics Urost* (földm.) választották meg. Nagy feltűnést keltett, hogy a klerikálisok visszatúsították az először nekik felsajánlott alelnökséget és a szavazástól is távolmaradtak.

A demokraták proklamációra készülnek

Beogradból jelentik: A demokratapárt hétfőn délelőtt ülést tartott, amelyen az ország népéhez intézendő felhívás felett akartak dönteni. Minthogy azonban a szerkesztő-bizottság még nem fejezte be véglegesen a kiáltvány meg-szövegezését, a döntést a legközelebbi ülésre halasztották.

Határozatlanok a muzulmánok

Beogradból jelentik: A muzulmán Magljajics-csoport hétfőn délelőtt és délután is folytatta tanácskozásait abban a kérdésben, hogy belépjen-e a Pasics választási kormányába. Általában az a hangulat uralkodik közöttük, hogy célszerűbb lenne belépni a kormányba, különösen azért, mert Pasics megígérte nekik valamennyi pénzügyi kívánságuk teljesítését. A kormány támogatását csak *Korkut Sahib* és *Serib Ahmet* ellenzik. Valószínű, hogy a párt még hétfőn késő este a kormányba való belépés mellett fog dönteni.

Szerdán oszlatják föl a nemzetgyűlést

Beogradból jelentik: A demokratapárt szerint a király már aláírta a parlament fölösztelésát elrendelő úkázat. A királyi kéziratot a parlament szerda délelőttre összehívott záró ülésén fogják fölőlvanni.

Az új kormány tagjai közül hárman nem tettek le az esküt a kormány többi tagjaival együtt. *Szrkics* bányászati miniszter és *Supilo* horvát tárcánélküli miniszter hétfőn érkeztek meg Beo-

Az új miniszterek

Skizzek a radikális kormány tagjairól

gradba és még aznap le is tették a miniszteri esküt. *Zsupanics* szlovén tárcanélküli miniszter könynyebb betegsége miatt még Ljubljánban tartózkodik, csak 2-3 nap múlva jöhet Beogradba az eskü letételére.

A Politika Demetovics ellen

Az állásáról lemondott horvát királyi helytartó, *Demetovics* Muraj ellen az ugyancsak demokratikus Politika éles támadást intéz. A lap szerint Demetovics lemondásával semmi sem változott a demokráta pártban megingott helyzetén, mert nem felejtik el néki azokat az agresszív és igazságtalan támadásokat, amelyeket *Davidovics* Ljuba ellen intézett.

Kölcseint kér a kormány a jegybantól

Beogradból jelentik: Az új kormány hétfőn delután minisztertanácsi ülést tartott, amelyen a mulhatatlanul szükséges kiadások pénzügyi fedezetéről tárgyaltak. Hosszabb vita után elhatározták, hogy a kiadások fedezésére a Narodna Bankától fog a kormány nagyobb kölcseint felvenni.

A választások ügye is ismét szóba került és mint jelentették, március 18-át tűzték ki a választások határnapjává, a képviselőház megnyitását pedig április 16-ára tűzték ki.

Ügyvédek kartelje a jogkereső közönség ellen

Aki olcsón dolgozik — fegyelmi vétséget követ el

A novisadi ügyvédi kamara szokatlan módját választotta annak, hogy az ügyvédek megsejtsék jobb keresési lehetőségeikért folytatott küzdelemben.

A modern jogrendszerekből kialakult bírói joggyakorlat mindenütt a jövevényekbe ütköznek itéli azokat a szerződéseket, melyeknek egyetlen célja az, hogy a termelők megszervezésével az áralakulást a termelők javára befolyásolja. Ez a kartell szerződés lényege, mely bírói oftalomban sehol nem részesül.

A novisadi ügyvédi kamara most megszervezte az ügyvédek karteljét. Megállapította a perenkívüli munkálatok munkadíját olyképpen, hogy ha az eljárás tárgya 500.000 dináron alul van, az érték másfél, ha ezt meghaladja, az érték egy százaléka az ügyvédi munkadíj.

Ennek megállapítása után, amiben természetesen a jogkereső közönség nem vehetett részt, az ügyvédi kamara egy *közlévkönyvet* küldött szét az ügyvédekhez azzal a felhívással, hogy azt mindegyikük aláírni tartozik.

A közlévkönyv szövegében az ügyvédi elismeri kötelezőnek a kamara tarifáját, kötelezőleg kijelenti, hogy arról először munkát nem vállal s beleegyezését adja arra is, hogy elene fegyelmi vétséget állapítsanak meg, ha megszegné azt a kötelezőségről. Kötelezi magát az ügyvéd arra is, hogy feljeleníti azt a kartársát, aki a kamara díjszabásánál kevesebbet fogad el. Megállapodnak az ügyvédek abban is, hogy nem fogják sem kisegíteni, sem helyettesíteni azt a kartársukat, aki olcsóbban dolgozik.

Az ügyvédi kamara tehát egyesíti az ügyvédek, olyan új irányt kezdeményez a jogfejlődésben, amely a megszervezés büncselekmények és fegyelmi vétségek fogalmát fog elvezetni s megállapítja a mulasztási büncselekményt az olcsón dolgozó kartársát fel nem ismert ügyvéd ellen.

A radikális kormány hivatalbalépése okozta meglepetés lassankint ellil. A pártalan kritika most már a kormány összetételét bírálja.

Pasics miniszterelnök, *Trihovic*, *Niesics*, *Miletics* Krszta, *Markovics* Lázár megtartották az előző kormányban viselt tarcákat. *Vukics* Velja a középítészeti tarcát felcserélte a postaüggyel.

Jovanovics Ljuba vallásügyi miniszter, *Pasics* után, az új kabinet legjellegzetesebb alekja. Többször volt miniszter, mint rendkívül energikus és határozott politikus ismeretes. Nagy szerepe volt a szalonkii affér néven ismert politikai perben.

Jankovics Velizár dr. közlekedési miniszter, szintén többször volt már miniszter. Aránylag fiatal ember, *Pasics* közeli rokona. Volt már kereskedelmi, pénzügyi és szociálpolitikai miniszter.

Trhanovics Misa, közoktatási miniszter, középiskolai tanár, újságíró, a *Samoprava* egykori főszerkesztője, modern gondolkodású, demokratikus érzékű politikus. Legutóbb a törvényelőkészítő bizottságnak élöke volt.

Miletics Szlavko dr. közegészségügyi miniszter, az egyetlen vajdasági politikus a kormányban, már egy ízben viselt miniszteri tarcát. Verségi orvos, a magyarországi szerbek életében nagy szerepet játszó *Miletics* Szvetozár fia, a nemrég elhunyt *Tomics* Jásó sógora.

Uzunovics Nikola építészeti miniszter, az egyik *Pasics* kormányban agrárminiszter volt. Régvégvási puritán szerbiai politikus.

Pesly Péter táborno hadügyminiszter, egyike a hadsereg politikai életében nagy szerepet játszó tábornokoknak. Legutóbb vezérkari főnök is volt.

A belügyminiszter, *Vuicsics* Miroslav a parlament egyik alelnöke, a fórumon nem sokat szerepelt, egyszerű megjelenésű szerbiai politikus. Akik ismerik demokratikus gondolkodás embernek tartják, akit a nemzetiségi kisebbségek üldözéséhez nem lehet megkapni.

Szrskics Milan dr. erdészeti miniszter, mielőtt képviselővé választották, Bosznia tartományi főnöke volt. Egész fiatal ember, egyike a parlament legifjabb szónokainak.

Perity Ninko dr. szociálpolitikai miniszter, egyetemi tanár, a választójogi javaslat előadója volt. Kitünő elméleti politikusnak tartják.

A pénzügyministerség nagy felelősséggel és nem nagy népszerűséggel járó terhet egy egész fiatal szakember, *Sztojačinovics* Milan dr. bankigazgató vállalta, aki a kabinet legfiatalabb tagja, a tőzsde egyik alelnöke volt. Egyik régebbi nyilatkozatában, amelyet a Bácsmegeyi Napló munkatársa előtt tett, — a szabad devizajogalom hívének vallotta magát. Egy fenntartja-e az álláspontját, az egész Vajdaság kíváncsian várja.

Van két tárcanélküli miniszter is: egy horvát *Supilo* Gyivo zagrebi ügyvéd és egy szlovén *Zsupanij* Nikó dr. ljubljana muzeumi igazgató. Egyik sem képviselő, — s csak a helyi politikában szerepelt eddig.

Radikális-bunyevác koalíció készül Szuboticián

Változások a városi közigazgatásban — A Radikális Párt viszonya a Magyar Párthoz és a bunyevác-sokáchoz

A belpolitikai változás lényeges változásokat fog előidézni a közigazgatásban. A tisztán radikális kormány uralomra jutásával a demokráta párthoz tartozó vezető közigazgatási tisztviselők nagyrészt felváltják és helyükbe a radikális párt saját exponenseit fogja kinevezetni.

A közigazgatásban ekképpen beálló válság erősen érezeti hatását Szuboticián is, miután a városi közigazgatás vezető állásában nagy számban voltak a demokratápart emberei. *Dobanovacs*ki Pál főispán még szombaton bejelentette táviratilag lemondását, mint azt már vasárnap reggeli számunkban jelentettük. A főispant valószínűleg követni fogja a városi közigazgatás több más vezető tisztviselője is, azonban eddig *Dobanovacs*ki főispánon kívül még senki nem mondott le.

Igy koraiak még azok a híresztelések, amelyek a városban már száznnyakaptak különböző vezető állásban levő városi tisztviselők lemondásáról és még alaptalanabbak azok a verzók, amelyek ezeknek az állásoknak betöltéséről is tudni venni. Illetékes helyen kiemeltük a hétfn a *Bácsmegeyi Napló* munkatársa előtt, hogy *Dobanovacs*ki főispánon kívül még eddig nem mondott le a demokratáparthoz tartozó egyik városi tisztviselő is és megengedte ezt maga *Karakasevics* Gábor rendőrkapitány is, aki munkatársunk kérdésre kijelentette, hogy nem mondott le és további állásban maradása egyedül a kormány döntésétől függ.

A közigazgatási átszervezés kérdésében kértést intéztünk dr. *Manojlovics* Vojszláv közjegyzőhöz, a szubotici radikálispart egyik vezetőjéhez, akit megkérdeztünk arra vonatkozólag, hogy a radikálispart a városi közigazgatást át szándéko-

zik-e adni a bunyevác-soká-partnak, vagy azzal egyetértőleg kivánja-e a megüresedő állásokat betölteni? *Manojlovics* Vojszláv dr. kérdésünkre a következőket mondotta: — Arról, hogy a szubotici városi közigazgatásban megüresülő állásokat hogyan fogják betölteni, ma még nagyon is korai beszélni, mert az új kormány egyelőre még saját ügyei és a minisztériumokban történő változásokkal van elfoglalva és a közigazgatási kinevezésekre csak ezután kerülhet a sor. De korai ez a kérdés azért is, mert a radikálispart szubotici szervezete még nem foglalkozott az új jelölések kérdésével és nem is fog a kérdésről addig tárgyalni, amíg utasításokat nem kapunk a kormánytól.

A szubotici radikálispart egyelőre nagyon szivesen látja a bunyevác-soká-parttal való együttműködést. Ennek lehetősége azonban szintén inkább Beogradtól függ. *Pasics* miniszterelnök ugyilátszik igyekszik belevonni a kormányzásba mindazokat a politikai pártokat, amelyek az alkotmány alapjait állnak. A megegyezés lehetősége így tehát nem annyira a szubotici bunyevácoktól, hanem inkább a Korošac-part magatartásától függ. Az együttműködés egyáltalában nincs kizárva és én nagyon helyesnek tartanám a bunyevácokhoz való közeledést. Ebben az esetben a radikálispart megosztaná a városi közigazgatás vezető állásait a bunyevácokkal, de hogy milyen arányszám szerint, az még teljesen bizonytalan.

Arra a kérdésre, hogy milyen álláspontot foglalnak el a radikálisok a változott körülmények folytán a magyarság választójogi követeléseivel és a Magyar Párttal szemben, *Manojlovics* Vladisláv dr. a következőképpen nyilatkozott: — Egyelőre fogai és kötelesegei

vannak minden állampolgárnak. Ez volt az álláspontunk eddig is és ugyanez marad a jövőben is. A Magyar Párttal szemben se volt a radikálisoknak soha semmiféle kilógásuk, csak jobban szeretnénk volna, ha a magyarok a már meglévő pártkeretek között helyezkedtek volna el. De teljes joga volt a magyarságnak a külön párt alaptámadás is jogos marad a küzdelme mindaddig, amíg az törvényes keretek között mozog. Cél szerü volna azonban, ha a Magyar Párt valamilyen irányban hevesen orientálódna és ebben az esetben nem hinném, hogy a radikálispart és a Magyar Párt közt különösebb nehézségekbe ütközne a megegyezés.

A magyarok választójogi sérelmének feltételül orvoslást kell találni. Hogy nem akarjuk a választásokat a magyarok kizárásával megtartani, arra az a legjobb bizonyíték, hogy a választásokat márciusban korábban nem tartják meg s addig a választási névjegyzékek januári kiadású alkalmával a magyar nemzetiséghez tartozó S. U.S. állampolgárok is feltételül belekerülnek a választók névjegyzékébe.

Értesülésünk szerint a bunyevác-pártnak sincsenek különösebb kifogásai a kooperálás ellen a megváltozott viszonyok folytán. Egyelőre azonban még nekik sincsenek jelöltjeik és csak általánosságban foglalkoznak a kérdéssel. A városháza az a vélemény, hogy a főispáni állást nehéz lesz betölteni, mert erre az állásra nagyon nehezen fog valaki vállalkozni. Ezért felmerült már az a terv, hogy *Pletikoszits* András dr. volt polgármestert fogják újból polgármesteréi kinevezni és egyúttal megbízák a főispáni teendő elátásával is. Ezt a megoldást tartanák a leghelyesebbnek, ha *Pletikoszits* dr. vállalkozik az újabb megbízásra.

Szuboticiai ügyek

Sándorig közeledek már a villamos-közeledés legutóbb — amit ismeretes — csak a városi közközházig indult meg. A még hátralevő vonalon ezalatt tovább folyt a pálya építése, ami most szintén elkészült, úgy, hogy a közközházról Sándorig terjedő vonalrészt közigazgatási bejáratát hétfn delután már meg is lehetett tartani. A közigazgatási bejáraton a közlekedésügyi minisztérium kiküldöttén kívül a város és villamosársaság, valamint a vasutés postagazgatóság, a törvényeszk és a középítkezési felügyelőség kiküldöttéi jelentek meg. A bizottság az új vonalrészen is csak ideiglenesen engedélyezte a közlekedés megindítását és arra kötelezte a villamosársulatot, hogy a vonalon szükséges pótlásokat sűrűsen eszközölje. A közigazgatási bejárat megtörténtével a villamosközeledés kedden már egész Sándorig megindult.

Bizonytalanná vált a városi közgyűlés időpontja. A legközelebbi városi közgyűlést tudvalevőleg december 23-ra akarta a városi tanács összehívni. A közbejött városi közigazgatási válsága azonban egyelőre bizonytalanná teszi a legközelebbi közgyűlés megtartásának időpontját, miután az új főispán kinevezése valószínűleg nem hívják össze a kiszélesztett tanácsot. A decemberi közgyűlésen több fontos javaslat szerepel és ezek között leg sürgebb az ellátatlanokról való gondoskodás kérdése, amelyet tudvalevőleg a minisztérium utasítására pótközeledéssel kapcsolatban kell újabb a közgyűlés előtérjeszteni. Különösen ennek az ügynek halasztáhatatlan sűrűségére való tekintettel a város, amint csak lehetséges lesz, azonnal megtartja a közgyűlést.

A szerb párt kudarca Sarajevóban

Sarajevóból jelentik: Vasárnap délelőtti 10 órára a szerb-párt, amely szerb szövetség alapján működik és Nagyserbia megvalósítását kívánja, alakuló nagygyűlést hívott össze. A gyűlésen megjelent *Jovovics Pantelija* a párt vezetője is. A helybéli radikálisok, akiknek létérdekeit fenyegetné az új párt terjeszkedése, nagy számban jelen voltak a gyűlésre, úgy hogy ők kerültek többségre. Ilyen módon a gyűlés elnökevé is egy radikális, *Gardics* volt örmagyot választották meg.

Az „Imperial” szállóban összegyűlt nagy tömeg előtt *Gardics* elnök hosszabb megnyitói beszédet tartott, amelyben elcsenőn támadta *Jovovics* Panteliját. Többek között azt is állította róla, hogy azokért a bünökért, amelyeket rendőrszűréselő korában követett el, bíróság elé kellene állítani. Allitási igazolására felolvasta a *Vidovdan* néhány cikkét is.

A beszéd után nagy lármára és tumultus keletkezett a két párt hívei között, úgy hogy a rendőrség képviselője végül is feloszlatta a gyűlést.

A radikálisok a gyűlést mint saját pártgyűlést akarták folytatni, a rendőrség azonban mint törvényellenes ezt sem engedte meg.

A választott bíróságok nyelve

szabad-e magyarul és németül tárgyalni a választott bíróságok előtt

Szubotican is, mint mindenütt az országban a kereskedők szívesen bízzák vitás ügyek elbírálását választott bíróságra.

A királyi bíróságok sokkal inkább tudnak törhelyre, sem hogy az ügyek gyors elintézését lehetne előlíkni várni. A valutahuzadószak idején pedig az fontos, hogy ott, ahol felek között vita támad, sürgősen kaphassanak igazságot. Ez a szempont vezet a helybéli és vidéki kereskedőket akkor, amikor az ügyet megkötésénél úgy állapodnak meg, hogy vita esetén alávetik magukat választott bírósági illetéknek.

A szubotican kereskedelmi egyesület, hogy tagjai számára a választott bírósági eljárást megkönnyítse, kidolgozott e választott bíróság számára ügyviteli szabályzatot is.

Az ügyviteli szabályzat a választott bíróságnál a nyelvhasználatra nézve úgy rendelkezett, hogy a választott bírósághoz beadványokat vagy az állam hivatalos nyelvén, vagy bármely élőnyelven lehet intézni, s a tárgyaláson a felek az állam nyelvét, vagy azt a nyelvet használhatják, amelyre nézve megállapodnak, s ha nem tudnak megállapodni, a bíróság dönti el milyen nyelven tárgyal.

Nyilvánvaló, hogy a választott bíróságra vonatkozó kikötés a szerződés felek szabad akaratelhatározásából függ, s hogy a feleknek joguk van abban is megállapodni, hogy milyen nyelvet használnak, s ha erre nézve nincs megállapodás, akkor a szerződők bizalmából itélkező bírák határozzák meg a nyelvet, amelyen tárgyalni akarnak.

A választott bíróság illetéke a királyi bírósághoz teszi le.

Abból, hogy a választott bíróságoknál magyar, vagy német nyelven is tárgyalnak s hoznak ítéletet, még senki a világon nem emlegette kétségbe. A Kolozsvárt fennálló állandó választott bíróság éppúgy tárgyal magyarul, mint ahogy Temesvárott, vagy Kassán tárgyalnak németül. A temesvári tőzsde bírósága előtt évtizedek óta folynak német nyelvű tárgyalások s senki sem látott még esetet abban, hogy a né-

visád tőzsdebíróság előtt nap-nap után folynak magyar tárgyalások s a felek adnak be magyar beadványokat.

A szubotican választott bíróságra nézve merült fel most az a helyzet, hogy határozni kell abban a kérdésben, hogy csupán a hivatalos állománybeli írt beadványokat fogadjatja-e el, vagy elfogadhat-e beadványt olyan nyelven is, amelyen a felek beszélnek és írnak.

Ebben a kérdésben a kereskedelmi egyesület választmányának legközelebb határozni kell. Amennyiben a határozat a választott bírósági eljárásban az állományvilki zárólagosságot mondja ki, ez esetben az egész választott bírósági megállapodás célját tévesztené. Az

Megalakult a Magyar Fascista Tábor

Vasárnap tartották meg az alakuló gyűlést Budapesten

Budapestről jelentik: Vasárnap délután a megyeház disztermében megalakult a magyar fascista egyesület. Az alakuló gyűlésen többek közt a következők jelentek meg: *Friedrich István*, *Weiss Konrád*, *Kiss Menyhért*, *Hornyánszky Viktor*, *Dinich Vidor*, *Csuli* miniszteri tanácsos és mások.

Csuli miniszteri tanácsos megnyitotta után *Hornyánszky Viktor* közszónti a gyűlést és üdvözli annak tagjait. *A keresztény erkölcs és a rend biztosításának alapján állunk* — mondja *Hornyánszky*. Tiszteletük a legitimizmust és hetszülük a szabadkirályválasztókat, de olyan kormányt nem támogatunk, amely a nemzetrontó sajtót megfoglani nem meri. Beszédé végén a fascista mozgalom mellett tesz hitvallást.

Ezután ismertetik az egyesület alapszabályait, amelyek szerint az új egyesület neve: *Magyar Fascista (Hungarista) Tábor*. A szervezet célja már ismeretes.

A következő felszólaló *Hadik Barna*, aki a fascista törekvéseket ismereti és ostromozza a nemzetközi szociáldemokráciát, amelynek sze-

a kereskedő, aki nem tudja még az állampolyvet a saját ügyében nem tárgyalhat, más ügyében nem lehet bíró. A bíráskodás alapja eddig az a bizalom volt, hogy a felek megbizhatják a választott bíró képességeiben és igazság szeretetében, a jövőben ezek helyett az volna a kellék, hogy a kijelölendő bírónak kellő jártassága van-e az állampolyvetben. Ilyen körülmények között a szubotican kereskedők alighanem a novisadi, tőzsde választott bíróságot kötnék ki, a hol nem olyan skrupulusosak és feltételek az állampolyvet használatára vagy pedig a Lloydon kívül alkalmatlan meg a választott bíróságokat, ami pedig meghusztaná az egyetemes joggyakorlat kialakulását s meg is drágítaná az eljárást.

rinte ugyanaz a célja ugyan, mint a fascizmusnak, de a szervezet a nemzetköziség destruktív mérgével van átitatva.

Utána *Friedrich István* Magyarország talpraállításáról szólva azon kívánásának ad kifejezést, hogy a saavadedben is nagy német pépnek békéjébbot nyújtának. Mint közkatona akarja szolgálni az egyesület céljait és mindenkit óva int azoktól a politikusoktól, akik csak addig tartanak ki elveik mellett, amíg a parlamentbe bejutnak.

Kiss Menyhért és *Dinich Vidor* felszólalása után megválasztják az új egyesület tisztkarát. A védnöki díszelnöki és elnöki állásokat egyelőre nem töltik be, a többi tisztségek pedig a következőképpen töltik be: ügyvezető elnök *Jaczkovics Pál* miniszteri tanácsos, országos főtákar *Erdősi Vilmos*, központi titkár *Soitesz József*, főpénztáros *Sátor Kálmán*, ügyészek *Haitel* és *Hamar* ügyvédek.

Jaczkovics Pál elnöki székfoglalójában az utcai rendezvénytől óvja az új ébredőket, ami után az ülés berekeszti.

Egy sombori járásbíróat agyonlőtt a felesége

Tragédia a hálószobában — Letartóztattak egy asszonyt, aki ártatlannak mondja magát — A nyomozás terhelo adatai

Sombor városának véres szenációja van: vasárnap este 9 órakor dr. *Kolárovcics Koszta* sombori járásbíróit revolverlövéstől találva holtan lettek hálószobájában, az ágya előtt és minden jel arra vall, hogy *Kolárovcicsot* a felesége lötte agyon. A helyszínre azonnal hivott orvosok már csak a halál beálltát konstatálhatták. A nyomozás után dr. *Kupuszarevics* főügyész elrendelte az asszonyt azonnal letartóztatását, akit még az éjszaka folyamán az ügyészség fogházába szállítottak.

Az eset részletei a következők: Vasárnap este fél tízkor *Kolárovcics Koszta* dr. járásbíróhoz hívták dr. *Wohlheimer* József orvost, akit a bírói Florián-utca 32. A szám alatt levő lakásának hálószobájában ágya előtt fekvő holtan találta. A halált revolverlövés okozta; a golyó a bírónak bal hóna alatt ment be. Azonnal értesíték a történetkről a hatóságokat, amelyek részéről *Martinoovics György* rendőrkapitány-helyettes, *Skrabalo* vizsgálóbíró, *Kupuszarevics* Misa dr. főügyész, *Andries* József ügyész, *Grigorjevics* dr. városi tiszt főorvos és *Fazekas Mihály* detektív azonnal megjelent a helyszínen. *Kolárovcics* erősen felindult állapotban találták. Az asszonyt azonnal kihallgatták, aki a következőket adta elő: Este 9 órakor az ágyban nyugod-

használtuk. Később az ágy alatt egy másik, öltöveti amerikai forgópisztolyt találtak, melyben már csak három töltény volt, egy teljesen hiányzott, egyik tölténynek pedig a hüvelye volt benne; kétségtelenül megállapították, hogy ezzel lőtték agyon dr. *Kolárovcicsot*.

E gyaukok alapján az asszony tárgyadása ellenére dr. *Kupuszarevics* főügyész indítványára dr. *Skrabalo* vizsgálóbíró elrendelte dr. *Kolárovcics Koszta* letartóztatását, akit éjjel két órákor az ügyészség fogházába szállították.

A kihallgatás alatt megérkeztek az asszony Somborban lakó szülei is, akik előtt *Kolárovcics* letartóztatásokról is langoztatva ártatlanságát. Mielőtt elkísérték, felindultan szólt anyjának:

— Isten a tudom, hogy ártatlan vagyok. Arra kérem, hogy szépen temessék el szerencsétlen Koszta-mat.

*Kolárovcics*ek másfél éves kislányát az asszony szülei vették gondozás alá.

A boncolás

Hétlőn délelőtti boncolták fel dr. *Kolárovcics* holttestét dr. *Simonovics Radivoj* és dr. *Kabos Márton* hatósági orvosok. A boncolás megállapította szerint sok jel mutat arra, hogy a lövés idegen kéztől származott, mert annak iránya frontális, a golyó a bal hónalj alatt 4-5 ujjnyira furódott be és mélyen behatolt a gerincbe, ahol megállt. A sebesülés erős belső elverést és azonnal halált okozott. A lövés közvetlen közelről történt, úgy, hogy megperzselte a hálógépet. A testen löpörzemcsék nem találhatók.

Mit mondanak a szomszédok?

*Kolárovcics*ekkel egy házban lakik *Braun Márkus* kereskedő, akit a tragikus esemény után először hivott segítségül *Kolárovcicsné*, *Brauné*hoz azzal az üzenettel állított be negyed tízkor *Kolárovcics*ek családjá, hogy asszonya kéri, jöjjenek azonnal át hozzájuk, mert az ura elesett és karját törte. Mikor átment, az asszonyt felindultan találta, aki elmondta neki, hogy civakodás támadt közte és az ura között, mire az ura revolvert vett elő és dulakodás közben meglötte magát. Az asszony ruhája is csupa vér volt. A kislányt azonnal átvitték hozzájuk és reggel átadták dr. *Kolárovcics*né szüleinek.

A szomszédok előadása szerint a *Kolárovcics*-házaspár közt az utóbbi időben napirenden voltak a veszekedések, amelyek néha tettségességgé fajultak. A férfi azonban, aki ennek dacára nagyon szerette a feleségét, igyekezett a porpatvarokat a külvilág előtt palástolni.

Szerelmi házasság

A tragédia áldozata, dr. *Kolárovcics* Koszta sombori járásbíró mindössze 35 éves volt és három és fél év óta működött Somborban. 1918-ban tette le az ügyvédi vizsgát a budapesti tudományegyetemen. Édesapja a budapesti törvényszéken volt bíró és vizsgálóának letétele után ő is a budapesti törvényszékhez lépett be mint törvényszékű jegyző. A kommunizmus idején jött át Magyarországra Somborba, ahol rövid idő múlva a törvényszékhez nevezték ki vizsgálóbírónak. Az ő hivatalában hozzája beosztva működött *Ikov Zsivánka*, mostani felesége. Az asszony Somborban született, most 22 éves, szülei nap számsok. Somborban elvégezte a tanító-nőképzőt, majd a törvényszéknel mint gépirónő kapott alkalmazást.

Dr. *Kolárovcics* és a feltűnő szépségű gépirónő között hamarosan barátság fejlődött ki. A barány megismerés előtt dr. *Kolárovcics*ot küldték ki Pécsre a barányai összekészítési pörben, mint vizsgálóbíró, ahol hivatalos kiküldetésben *Ikov Zsivánka* is elment. Pécsről visszatérve,

tan olvasott, amikor másfél éves kislányuk sírni kezdett, mire megkérte férjét, hogy nézze meg, mi baja van a gyermeknek. Ebből civakodás keletkezett közöttük, ami egyre hevesebbé vált, férje folytatni kezdte, ő pedig egy édnét vágott férjéhez. Az ura erre revolvert vett elő az éjjeli szekrény Hókiből, ő pedig leingrott és védekezésből dulakodni kezdett férjével. Egyszerre, anélkül, hogy lövést hallott volna, férje összeszesett. Látta, hogy vérzik az ura, mire cselédjét segítségért alküldte a vetük egy házban lakó *Braun Márkus* kereskedőhöz. Rögtön orvosot küldtek, azonban az először érkezett dr. *Wohlheimer* József orvos már csak a halált állapíthatta meg.

A nyomozás

A rendőri nyomozás, mely éjjel két óráig tartott, az asszonyt zavart előadásával szemben mindinkább arra az eredményre vezetett, hogy *Kolárovcicsot* a felesége lötte agyon.

Mikor dr. *Wohlheimer* megérkezése után azt kérdezte az asszonytól, hogy hol van a revolver, amelyből a lövés történt, az asszony az éjjeli szekrényből kivett egy revolvert és azt adta át az orvosnak. A hatóság ezzel szemben megállapította, hogy a revolver egyedülálló nem volt megtöltve és — mivel löpörüst nyomai nem voltak feltehetőek — azt rövid időn belül nem

hamarosan megtartották az esküvőt. Eleinte nagyon boldogan étek, később azonban, kisgyermekük születése óta napirenden voltak közöttük a pörpátvarok, amelyek egyre inkább elmergődték, míg végül a tegnapi drámához vezettek.

A szerencsétlen véget ért dr. Kolárovcis iránt egész Somborban általános indy részvét nyilvánul meg, meri a művelt, jóindulatú bírót a lár-sadalom minden rétege egyaránt szerette és tisztelte.

A lengyel köztársasági elnök gyilkosának valaméssa

Megalakult az új lengyel kormány

Varsóból jelentik: *Niewiadomski, Narutowic* köztársasági elnök gyilkosát a hatóságok vasárnap kihajgatták. A gyilkos festőművész azt vallotta, hogy önszántából cselekedett és előzetesen senkivel sem szót összekövészt.

Tettéknek okául azt hozta föl, hogy az elnökválasztáskor leadott szavata-szkor leadott szavazatok számárányából nem tűnik ki a nép bizalma. A vizsgálatot még hétón befjezik és utána a gyilkost rögtönítelő bíróság elé állítják.

Az új kormány vasárnap a késő esti órákban megalakult. A kabinet tagjai a következők: Miniszterelnök és belügyminiszter: *Sikorski* László tábornok, a vezérkar főnöke, külügyminiszter: *Skrzynski*, Sándor bukaresti rendkívüli követ és meg-hatalmazott miniszter, pénzügyminiszter: *Jastozewski*, hadügyminiszter: *Soankowski*, vallás- és közok-tatásügyi miniszter: *Mikutowski-Pomorski*, közlekedésügyi miniszter: *Zagorni-Marinowski*, kereskedelem-ügyi miniszter: *Strassburger*, föld-mívelésügyi miniszter: *Raczynski*, közmunkaügyi miniszter: *Lopuszanski*, népielőtti miniszter: *Chodzko*, szociális gondoskodás: *Dmrowski*.

Sikorski belügyminiszter felhívást intézett a lakossághoz, amelyben el-tételi a gyilkosság és felhív minden-kit, hogy a nyugalmat őrizze meg és rendezavarástól tartózkodjék.

Karácsony hetében

A Bácsmegyei Napló szerkesztősége és olvasói között valahogy más, testvé-resebb, családiasabb viszony van, mint unánál szokott lenni újság és olvasó kö-zött. A Bácsmegyei Napló volt a vajda-ságban az első lap, amely az olvasók tö-rvényéhez szól s nyilván ezért szította ezt a lapot legjobban az üldözés, ezért volt ez az újság leghegszabb ideig elmé-nytva. Amióta újból szólnunk adatott, mi voltak hosszú ideig az egyetlenek, akik a magyarság vesztézetelt jogaiért, s a tulpanások ellen, mindig méltósággal, a törvény és az igazság erejével s a tu-dás hatalmával szóló mertünk emelni. Talán ez az oka, hogy a jugoszláviai ma-gyarság nem csak az újság tartalmát fo-gadja meg nem háldható érdeklődéssel, hanem szeretettel és érdeklődéssel ki-séri az újság életét is. A jugoszláviai magyarság bírálja a Bácsmegyei Napló-ra s egy tartalma szemén ezt a lapot, mint b magyar szellemi élet majdnem egyet-len reprezentánsát.

Ez az érdeklődés fokozott mértékben nyilvánul meg a karácsonyi szám iránt. Szerkesztőség, nyomda, kiadóhivatal ezt az érdeklődést akarja honorálni, amikor a karácsonyi számot készíti.

A karácsonyi példány ára 5 dinár lesz, sokkal olcsóbb mint a legesőbb könyv, mint egy kis hitvány deklatív regény s ezért az összerézt okos, érdekes, újsós és tartalmas olvasmányhoz jut az ol-vasó.

A karácsonyi lap iránt megnyilvánuló érdeklődésnek a kiadóhivatal csak egy ind elegend tenni, ha minden olvasó annál az arisztónál úkínál a lapot vásárolni szokta, idejében előjegyezti, hogy meg-kapja a karácsonyi lapot.

Sztojadinovics pénzügyminiszter a devizarendelet enyhítését igéri

Zürichben 1-35 a jugoszláv korona

Sztojadinovics Milán, az új pénzügyminiszter hétfőn délelőtt megje-lent a beogradi tőzsdén és ott beje-lentette, hogy a deviza- és valuta-forgalom korlátozásáról érvényben levő rendeleteket a kormány röviden seni enyhíteni fogja.

A pénzügyminiszter kijelentése pillanatnyilag megnyugtatólag hatott a beogradi pénzügyi és kereskedői körökben és valószínűleg megnyug-vást fog kelteni az egész ország gaz-dasági tényezői között, bár maga az ígéret egyelőre nagyon szűkszavu ahhoz, hogy az enyhítés körülmé-nyeire nézve a gazdasági élet expo-nensei tiszta képet nyújtsenek. Mindamelltt az utóbbi napok valuta-izgalmai következtében, amit a zürichi kurzus állandó rohamos esé-se okozott, szükség volt a felelős helyről elhangzott megnyugtatóra.

A hétfői napon Zürichben ismét esett valutánk árfolyama és a jugo-szláv-korona jegyzése 1,35 centi-missel zárult. Ez a kurzus vissza-esést jelent a jugo-korona legmé-lyebb pontjáig, amelyen Zürichben Plavics kudarcra végződött valu-taakciója előtt állott. Plavics lemond-tott, — az akcióra fordított dollár-áldozat ügyét egyelőre még homály fűdi — és a valutadiktátor működé-sének emléket a rossz árfolyam mel-lett azok a rendeletek őrzik, ame-lyek három hónap alatt teljesen megbénították az ország iparát és kereskedelmét. Ezek a rendeletek pedig nem kis részben járultak hoz-zá ahhoz, hogy a négy hét előtti 2,20-as stabilnak látszó kurzus ilyen rohamosan süllyedt vissza a mai 1,35-ös nivóra. A mai ígéret remélhetőleg a rendelet érvénytelenítését jelenti.

Nem ül össze szerdán a parlament

Pasic és Lukinics levélváltása

Beogradból jelentik: *Pasic* mi-niszterelnök levelet intézett *Luki-nics* Edohoz, a parlament elnöké-hez, melyben felkérte őt, hogy a parlamentet szerdán délelőttre hívja össze. A levélhez mellékelte a kormány kinevezéséről szóló kirá-lyai ukázt.

Lukinics azonnal válaszolt *Pasic* leveleire és közölte vele, hogy a

rendekezésre álló idő rövidsége miatt nem hívhatja össze szerdára a parlamentet, mert a távollevő képviselők nem érkezhettek meg addig Beogradba.

Politikai körökben azt hiszik, hogy a demokraták ilyen módon is ki akarják tolni a parlament feloszlását és a választások ki-írását.

Átszervezik a javadalmi hivatalt

Új gazdálkodásra rendezkedik be Szubotica város

Szubotica város gazdálkodása át-szervezés előtt áll. Amióta ugyanis a város a békeszerződés és az agrárreform következtében elvesztette földjeinek és erdeinek nagyrészét, azóta az az irányzat lesz mindig erősebb, hogy a városnak egyéb föld-velmet kell fokozni.

A város új gazdálkodásra való át-térésének első lépése a *szubotici javadalmi hivatal átszervezése*. *Lepe-din* Illés pénzügyi tanácsos most ér-kezett vissza zagrebi tanulmányú-járól, ahol elsősorban az ottani javadalmi hivatal működését és szerve-zetét tanulmányozta. A zagrebi ja-vadalmi hivatal évi jövedelme mint-egy 150 millió korona és főképpen ennek tudható be az az eredmény, hogy Zagreb város idei zárszámadá-sa 40 millió korona megtakarítást mutat ki.

Ezzel szemben a javadalmi hivatal ezideig Szuboticián a legelhanyagol-tabb ügyosztályok egyike volt. Még-abból az időből, amikor a különböző városi javadalmi illetékek szedését a város bérbeadta, megmaradt az a helyzet, hogy a *javadalmi hivatal tisztviselői nem tartoznak a rendes városi tisztviselő státusába* és így még annyi fizetésük sincs, mint a többi városi tisztviselőnek és nincs nyugdíj jogosultságuk sem.

A város most a főszűt erre az ed-ig elhanyagolt ügyosztályra akarja helyezni és éppen ezért kibővíteni és átszervezni akarja a javadalmi hi-vatalt újalakítani. Ezért a városi tanács legközelebb azt a javaslatot fogja tárgyalni, hogy a javadalmi hi-vatal tisztviselőit vegyék fel a városi tisztviselői rendes státusába és áll-pítsák meg részükre a nyugdíj joga-sultságot is.

Az új városi gazdálkodás arra irányulna, hogy a különböző városi ja-vadalmaikat szaporítsák, amelyek

között már 1923-ban lényeges jövedelem-többletet fog jelenteni a fel-emelt köveztvám szedésé is. Terv-bevették azonban még egyéb új vá-rosi jövedelmek rendszeresé tétel-t is és erre a célra nagy szükség lesz már rövidesen a városi ja-vadalmi hivatal fokozottabb munkate-ljesítményére.

Elkészültek a novisadi kiállítás tervei

Áprilisban megkezdik az építkezéseket

Novisadról jelentik: A novisadi kiállítás rendező bizottság hétfőn délután ülést tartott, amelyen *Popo-vcis* Gyókö mérnök bemutatta a ki-állítás elkészített terveit. A kiállítás a tervezet szerint a Futaki-uton levő földveldeken és a mögötte levő üres területrészekben lesz, ahol összesen 70 pavillont, — közte 8—10 nagyobb pavillont, — fognak építeni. Az épít-és költségei két és fél millió dinár-ra rughnak. Ezenkívül az egyszak-mabeli kereskedők és iparosok kö-zül többen sajtó költségükre közös pavilonokat fognak építtetni. Akik a kiállításon részt akarnak venni, ezt január és február hónapban tar-toznak a kiállítás bizottságánál be-jelenteni. A jelentkezéseket február végén lezárik. Az építkezéseket valószínűleg április közepén kezdi meg. Minthogy az építések több hó-napot vesznek igénybe, a kiállítás az eredeti tervtől eltérően nem má-jusban, hanem júliusban, vagy au-gusztusban fogják megtartani.

A kiállítást az ipari és kereskedel-mi ágón kívül *kiterjesztik a mező-gazdasági ágra* is. Tekintettel a vaj-dasági elsődrendű bortermelésre, nagy súlyt helyeznek a szőlészeti részre.

A vasárnapi gyűlésen megalaki-tották a központi bizottságot és a ki-állítást rendező albizottságokat is. A központi bizottság elnöke *Miro-szavlevics* Koszta iparkamara el-nök, alelnökök a gyáriparosok ré-

széről *Königstättler* Dusán, a keres-kezők részéről *Monaszevcis* Dusán, az iparosok részéről *Jovanovics* Mi-lán, a mezőgazdák részéről dr. *Bo-zovic* P. Emil lett. A központi bi-zottságnak ötven tagja van.

Az egész Vajdaságban nagy ér-deklődés nyilvánul meg a kiállítás iránt.

Gyilkosságért — fölmentés

— Beszkereki tudósítónktól —

Ez év márciusában *Jarkovic* és *Szacsán* között közeledek vicinál-on gyilkosság történt: *Papics* Szvetozár szamosi földművest az egyik sötét kocsiában agyonszurta egy ismeretlen tettes, aki a gyilk-osság után leugrott a robogó vo-natról és elmenekült. A gyilkos, Danulov Mise azonban másnap önként jelentkezett a pancsevői ügyészségen, ahol letartóztaták és átszállították a beszkereki tör-vényszékhez.

A beszkereki törvényszék teg-nap tárgyalta Danulov ügyét. A vádirat szerint a vádlott az említett napon együtt utazott *Papics* Szvetozárral, aki ittas állapotban becsmerlő szavakkal illette, majd tetleg is bántalmazta. Az első in-zultust Danilov még tűrte, de mi-kor *Papics* másodsor is bántal-mazni akarta, elővette bicscsáját és agyonszurta. A gyilkosság után elmenekült, de másnap önként jelentkezett a pancsevői ügyés-zségen.

A bíróság — amelynek elnöke *Bunic* Iván dr. volt — Danilovot a vád alól fölmentette azzal az indoklással, hogy önvédelemből követte el tettét. Az ügyész az ítélet ellen felebbezést jelentett be.

A beogradi nazarénusok

Bírói eljárást indítanak ellenük

Beogradból jelentik: A *Palitola* városnegyed lakóinak már régebben feltűnt, hogy a *Gyusina-utca* 2 szá-m házban titokzatos személyek ál-landó összejöveteleket tartanak. Sok suttogás, mende-monda és a rendő-részen tett feljelentés után végre ki-nyomozták, hogy ott titkos vallásos összejövetelt tartanak egy szekta tagjai. Időnként a »Szion új hárfái« kezdetű egyházi dal dallamait hall-ották énekelni.

Egy feljelentés kapcsán a bíróság is foglalkozni kezdett az ügygel és házkutatást rendelt el a lakásban. A rendőrség nagy tisztaságot és ren-det talált a lakásban és nagy tömeg Bibliát kobzott el. Előkerült a szekta egy nyomatott statutuuma is, a melyből a bíróság megállapította, hogy *újhitűek, más néven nazarénu-sok*ról van szó, akik új hiteiket a Dunában keresztelték újra.

A vallás hitteit, amelyek egybék-ént a magyar olvasóközönség előtt közismertek, tiltják a fegyverfogást, ezért Beogradban nagy konsterná-ciót kellett az új tanok térdhódítása. Jogászkörökben is sokat beszélnek arról, hogy ülőzhát-e törvényesen az új felekezet. A városi bíróság, a mely a konkrét esettel foglalkozik, veszedelmes államellenes tanokat lát a nazarénus mozgalomban, mert a katonai szolgálat megtagadását rendeli hivaték. Ezért a kommunis-táknál is veszedelmesebbnek tartják őket.

»Vreme« a vallásügyi miniszté-rium véleményét is kikérte az ügy-ben. A minisztérium szerint a naza-rénus nem elismert vallás, ezért tör-vényes védelmet sem élvez. Vesze-delmesnek tartja a mozgalmat a

pravoszláv egyház szempontjából is, és megengedhetetlenek az állam érdekében. Főleg azért, mert ellenségei a háborúnak és nem fognak fejezve.

A nazarénus vallás a Vajdaságból és a Szerémségből plántálódott át Szerbiába, ahol a régi Magyarországon megtörtént a mozgalmat. A Vajdaságban ma is, leginkább a szerb lakosság között van elterjedve. A mozgalom vezetője **Dungvov Milán** starifutaki lakos, az ortomani egyházközség feje. Stripapován két, Mitrovićán két, Titlen egy, Gyurgyevón két egyházközség van, de a Vajdaság egyéb községeiben is vannak kisebb szervezetek. A nagyobb egyházközségek 3-400 tagot számlálnak. Beogradban eddig 70 nazarénus van, de a számuk napról-napra növekszik. Aranyvelocin és Nataliicin is 20-30 hívő van.

Meghalt Kalina beogradi cseh követ

Praai jelentés szerint **Kalina** beogradi csehszlovák követ, aki hosszabb idő óta súlyos beteg volt, vasárnap egy praai szanatóriumban operáció közben, 52 éves korában meghalt.

Kalina halálával a kisantant diplomáciáját kétségkívül súlyos veszteség érte. Annak idején, jogi tanulmányainak befejezése után állami szolgálatba lépett, később pedig az osztrák Reichsrat tagja lett, ahol, mint a cseh ellenek egyik vezetője szerzett tekintélyt. A volt monarchia összeomlása után, a csehszlovák köztársaság megalakulásakor belépett a cseh kabinetbe, majd rövidesen beogradi követvé nevezték ki, ahol most már évek óta képviselte Csehszlovákiát.

Ilyen minőségében **Kalinának** fontos szerepe volt a kisantant megalakulása és a szövetség szorosabbá tétele körül és fontosabb tárgyalásokba mindenkor bevonták. **Kalina** a kisantant egyik legképzettebb politikusa volt. A beogradi sajtó a legmélyebb részvét hangján emlékezik meg haláláról.

CIRKUSZ

Sajnálom szegény Lengyelországot

Mint a lapok jelentik, senki sem akar Lengyelországot államot lenni.

Veszve Lengyelországot! Enkelte annóaduzumál a híres polsi költő rossz magyar fordításban. Pedig akkor még nem is volt meg a lengyel márka. Akkor még a lengyel eléggé jó márka volt Európa szemében. Ha most élne a fentidézett költő, valószínűleg szilbeségnék találna, hogy meghosszabbítsa versének fájós lábait és manapság ilyenformán kántálna:

— Meg van veszve Lengyelország!

Bizony, bizony, ott ahol a Dnyeszter vize zug, manapság, napjainkban, derzejt az egy utolsó kis zug. Megint csak sokat kell busnálnia minden rendes lengyelnek, direkt hivatalosan el kell rendelni megint a busulást az egész országban. Mindössze négy-öt éve, hogy szabadiára engedték a lengyeleket, az az hogy szabad lett Lengyelország, vagyis, mindössze négy-öt éve, hogy abbahagyta a busulást a lengyel, hogy széles nagy földjében a bolondját járja és ime máris újra kezdték ott, ahol elhagyta.

Lengyelország megint elvesztette már a fejét, annyira a fejetetejére állottak ott a dolgok. Már megint nincsen Lengyelországban állami, hogy most azt a szegény Narutovic-ot fejejt találták. Rossz vicc volt, hogy Narutovic-ot lepuftattották. Ki lesz most az állami? Emiatt fő a feje Varsóban mindenkinek és a mi a fő, attól kell félni, hogy a végén nem akad majd megfélemlítő állami. Merki reszkirozza majd a fejét, egy olyan országban, ahol a még a legfőbb fejet sem becsülik meg. Nagy fejetlenség lesz még ebből a dolgból akárki meglássa, ha idejekorán nem fejejt meg a lengyel állam gyorsan kilyukadt eszmáját.

Békekötés készül Törökország és az antant között

— Sikeres befejezéshez közeledik a lausannei konferencia —

Lausanneból jelentik: A keleti konferencián mindjobban tisztul a helyzet és jóformán biztosra lehet már venni, hogy *itt nincsenak Görög- és Törökország közt meg egyenlőség a békét, hanem a hatámaik is békét böknek Törökországgal.* A törökök, bármennyire rokonszenveznek is *Orszországgal*, mégis csak inkább a saját érdekeiket nézik, viszont *Orszországot sem ellenzi már a török-angol békekötést és ha résztvehetnek ennek a tárgyalásán, az orosz delegátusok is alá írhatják a szerződést.*

Ilyen körülmények között lehetőleg siettetni akarják a tárgyalásokat és remélik, hogy január közepéig a békeszerződést teljesen nyelbeíthetik és alá írhatják.

A tengerszorosokról szóló egyez-

Az egész rulinak persze csak a szomszédok látják majd a hasznát. A lett meg a litván. Ez a két fiatal szomszédállam egyike sem litván. Lám, máris közre fogják Lengyelországot. Egyelőre persze csak a térképen, még pedig egyenesen a békekonferencia jóvoltából.

A lettek pláne nagyon készülődnek már. Tegnap a kávéházban jóba lettem egy meglelt lett emberrel, aki letette a fősküt arra, hogy Lengyelországban olyan nagy bajok vannak, hogy már Lengyelorszából is kitasitják a galicaiakat és hogy a lengyel márka ma már egy lengyel márkát sem ér...

(g. z.)

mény már a jövő héten a bizottság el is kerül, amely azt előreláthatólag *el is fogja fogadni.* A török adósságok kérdésében se várnak nagyobb nehézségeket és a kisebbbsegek kérdése jóformán már meg van oldva. *Az örmények részére külön garanciákat terveznek a Népszövetség védelme alatt.*

Zmet pasa, hogy a tárgyalások gyors menetére elősegítse, *Curzon* lord kérésére lemondott angolai utazásáról. A konferencia karácsonykor és újévkor csak rövid szüneteket tart és újév után gyors tempóban tárgyal tovább.

Diplomáciai körökben már tudni vélik, hogy *Törökországot* tavaszszal, amikor a Népszövetség rendkívüli közgyűlést tart, *fölveszik a Népszövetségbe.*

— **Mihajlovics** lesz az új horvát királyi helytartó. Beogradból jelentik: **Pasic** miniszterelnök távirattal **Mihajlovics** volt bannak ajánlotta fel a horvát királyi helytartói állást.

— **A sombori katonai pótkeretparancsnok halála.** Somborból jelentik: Hétfőn reggel Somborban tragikus körülmények között, 40 éves korában váratlanul meghalt **Popovics Joco** őrnagy, a sombori hadkerületi parancsnokság pótkeretparancsnoka. Az őrnagy vasárnap este még részt vett a tisztikaszinó által Őfelsége születés napja alkalmával rendezett táncmulatságon és onnan éjjel 3 óra körül a legjobb hangulatban tért haza. Reggel hét óra körül felkelt, hogy szolgálatba menjen, de alig lépett ki lakásából, az ajtó előtt hirtelen meghalt. Az őrnagy, aki azelőtt az Osztrák-Magyar hadseregben mint százados teljesített szolgálatot, négy év óta működött Somborban, ahol általános rokonszenvnek örvendett.

— **A novisadi radikálispart a városi tanács feloszlását követeli.** Novisadról jelentik: A novisadi radikális part már régebben arra törekedett, hogy a város kiszélesített tanácsát a kormány feloszlassa és új tanácsot nevezzen ki. Most, hogy tiszta radikális kormány alakult, a novisadi radikális part előterjesztést tett a kormánynak erre vonatkozólag és új tanács kinevezését kérte. A városi hivatalokban azonban a part nem kíván változtatást, mert a demokrata hivatalvezetők működésével meg van a radikális part elégedve, azoknak működését pártpolitikai szempontból nem tartja agályosnak.

— **Elbocsájtották a bélyei uradalom igazgatóit.** Beogradból jelentik: **Krisztán Antalt**, a bélyei uradalom igazgatóját felmentették állásától. Az igazgatói állást egyelőre nem töltik be, az uradalmat ideiglenesen **Dr. Szokolovics** fogja igazgatni.

— **A becskerekeli munkásbiztosító tisztviselői megkapták a tizenharmadik havi fizetést.** Becskerekéről jelentik: A szociálpolitikai miniszter már egy régebbi rendelettel elrendelte, hogy a munkásbiztosító pénztárak alkalmazottjai a tizenharmadik havi fizetésüket is megkapják. A becskerekeli munkásbiztosító pénztár igazgatósága legutóbbi ülésén elhatározta, hogy a tizenharmadik havi fizetést haladéktalanul kifizeti és a pénztár tisztviselői azt hétfőn már a pótlékokkal együtt fel is vették.

— **Tisztújítás a sentai szefard-orthodox hitközségben.** Sentáról jelentik: Vasárnap tartotta meg a szefard orthodox hitközség tisztújító közgyűlést. Megválasztották elnöke **Fischer Lipót**, alelnöke **Hauer Gyulát**, főgondnokká **Fleischer Lipót**ot, gondnokká **Braun Salamont**, Pollák Ignácot és 11 választmányi tagot.

— **Sütnös Budapestben.** Bécsből jelentik: **Sütnös Hugó** hétfőn Budapestre utazott. A német nagyiparos fontos tárgyalásokat fog folytatni az Angol-Magyar Bankkal.

— **Január elején tárgyalják a magyar jóváértelét.** Budapestről jelentik: A **»Hétfői Hírlap«** megbízható helyről arról értesül, hogy a **»Jóváérteli bizottság magyar albizottsága január 2-ikán ül össze,** hogy a magyar jóváértel kérdésével behatóan foglalkozzék.

— **A jövő héten Becskereken játszik a szubotcai színtársulat.** Becskerekéről jelentik: A szubotcai színtársulat közölte a város tanácsával, hogy a jövő héten Becskereken néhány előadást szándékozik tartani. Amennyiben a városi tanács magáévé teszi a szubotcai színtársulat ajánlatát, úgy a jövő hét utolsó három napján Becskereken fognak játszani a szubotcai színészek.

— **Németország adóssága.** Berlintől jelentik: A birodalmi főpénztár a napokban tette közzé az állami függőségadóságról szóló kimutatást, amely szerint Németország államadóssága 962 milliárd márkára emelkedett.

— **Védekezés a trachoma ellen.** Novisadról jelentik: Szerdán Novisadon az egészségügyi osztálynál ülés lesz a trachoma elleni védekezés tárgyában, ameyen **Bácska, Bánát** és a Szerémség egészségügyi intézeteinek orvosai, a sabaci megyei főorvos, valamint az egészségügyi minisztérium részéről **Stampár Andor** miniszteri osztálytanácsos vesznek részt.

— **Régi fegyvereket találtak egy ásatásnál.** Novisadról jelentik: A hidépítésnél az alapítványok ásatásánál 12 méter mélységben régi lovasági kardokat, hadi és háztartási eszközöket találtak török felirattal. A talált tárgyakat Beogradba küldték.

— **Kihallgatták az életunt szerelmest.** A vasárnap öngyilkossági kísérletet elkövetett **Rosenfeld** Árpádot a rendőrség hétfőn délelőtt kihallgatta. Az életunt fiatalember csak annyit volt hajlandó vallani, hogy a novisadi bar egyik táncosnőjébe volt szerelmes és miatta akart öngyilkos lenni. **Rosenfeld** Árpád állapota még válságos.

— **Karácsonyi kiállítás Stara-Kanizsán.** **Dr. Zubkovics Pál** Stara-Kanizsai polgármester kezdeményezésére karácsonykor a kanizsalak lakásán lévő képekből, szobrokból, dísz tárgyakból, női kézimunkákból, játékszerekből kiállítást lesz. A kiállítás nemcsak azt a célt szolgálja, hogy a kanizsaiak esztétikai érzését fejlessze, hanem célja az is, hogy a bevételből az árvákat nemzetiségi és vallásközlömség nélkül karácsonyi ajándékokkal lássák el. A gyönyörű terv iránt, amely minden elismerésre méltó. Kanizsán nagy az érdeklődés.

HIREK

Meghalt a mese

*Csodálkozó, drága gyermekszemeket az idén — karácsonykor — nem igen boldogították képeskönyvek és frissen nyíló gyermeklejeket nem igen láztanak jól mesélluziók. Meghalt a mese. Meghalt az idén a gyermekszereg részére, amely bizonyára várja, reménykedve várja karácsony reggelén a tarka képeskönyveket, a melyből örömeiket szakot merített az illusztrált mesealbumokat, amelyekből álmokat vizionált eddig léli éjszakákban. Meghalt a mese: a bazarokból, ahol garmadával fekszenek a gyermekörömeők karácsonyi ajándéktárgyai az idén nagyon kevés jut el a gyerekekhez. Nagyon kevés jut el, mert olyan mérhetetlen drága pénz kérnek el egy-egy mesés-könyvért, hogy fixizetelés családnapnak valószínűleg ki kell terjesztenie a gyerekekre is a karácsonyi ajándéknak beszüntetését. Egy jóillusztrált képeskönyvet ugyan 30-50 dinárért árulnak a könyvesboltokban. Jobb mesés-könyv ára 40 dinár, a **Macskó ur utazása** 60-70 dinár. **Benedek Elek** meséit ugyanennyit kérnek. Elgondolható, hogy ilyen horribilis árak mellett nem minden apa tehet eleget a karácsonyi örömszerzés tradicionális kötelességének.*

Talán valamennyi karácsonyi szomorúság között ez a legszomorubb. A gyerekek, akik ilyenkor — karácsony táján — kaptak a legtöbb ajándékot, a legszebb mesés-könyvet, az idén az apékkal együtt érezni fogják az idő igazságtalanságát, és nyomorúság szőnyegi hidegségét. *Ezrejt fogják a nyomorúságot, — amelyet gondos kezek és szerető szívek eddig el tudtak mellőlni: hitánnak, érezni fogják, amikor a krisztinái nem hozza el nekik az idén a mesés-könyvet és ök ajándék nélkül, mese nélkül, játék nélkül maradnak egész estezendőre.* (x.)

Az 1899-es évfolyambeliek bevonulása. Becskerekiről jelentik: Az 1899-es amszliav hadkötelesek bevonulása ügyében illetékes helyről közölték, hogy az 1899-es évfolyambelieknek január 12-én kell jelentkezniük illetékes katonai parancsnokjuknál katonai szolgálatuk megkezdésére. A bevonulás az eredeti tervről eltérőleg nem csoportonként, hanem egyszerre, egy tömegbe fog megtörténni.

Hírtelen halál. Novisádról jelentik: Metkovic Dusan zagrebi gimnázium tanár vasárnap éjjel Novisádon a Fehér Hájó szállóban hirtelen meghalt. A vele együtt lakó Florics Nikola csak reggel vette észre, hogy szobátársa halott. A hatósági orvosi vizsgálat megállapítása szerint a halált szívizékhüvely okozta.

Hibaigazítás. A Bácsmegyei Nánó vasárnapi számában a »Naplózi otthon szegény gyermekek részére« című cikkben a gyermekvédelmi bizottság megválasztásának részleteibe névedésből került bele Viktor Emanuelné neve. Valójában a felügyelőbizottság harmadik tagjának Pletsch Ferencnéet választották meg.

Trafiikengedélyhez van jussuk a rokkantaknak. A szociálpolitikai miniszterium 6549—912 szám alatt rendelkezést bocsátott ki, mely szerint a rokkantak, a hadban elesett katonák özvegyei és családtagjai jogosultak dohány kiadására engedélyt kérni. Azok a rokkantak, hadiárva és hadiözvegyek, akik trafikengedélyt akarnak, a novisádi rokkantügyi osztályhoz forduljanak. A kérvényben elő kell adni, hogy a bérlemez rendelkezők helyiséggel és a szükséges tökével.

Norváltellenes tünetetés Szarajevóban a király születés napján. Szarajevóból jelentik: Vasárnap a polgárság, iskolások és az ifjúság nagy tömege felvonulást rendeztek a király születésnapja alkalmával. Mikor a tömeg a »Hrvatska Sloga« szerkesztője elé ért, »Le a szeparatistákkal, le a Hrvatska Slogával!« kiáltások hallatszottak. A szerkesztőség ablakából »Elien Radics! Ejen a Hrvatska Sloga!« kiáltásokkal válaszoltak. Erre a tömeg kövével kezdte dobálni a szerkesztője, mire a rendet fenntartó lovas osztály kardlappal szétkergette a tömeget. Sebesülés nem történt.

Egy kórházilajó égése. Párisi jelentés szerint egy kórházilajó a nyílt tengeren elégett. Egy amerikai torpedónaszád 14 tagja három asszony kivételével megmentette a hajó utasai.

Vrsacoon két dinár egy liter bur. Vrsacoon az idei bortermést alig lehetett értékesíteni. Most aztán egyszerre nagy érdeklődés mutatkozik a vrsaci borok után. Vidéki kereskedők tömegesen szállítanak bort Vrsacról, amit azzal a hírrel magyaráznak, hogy január 1-től felemelik a vasuti árlírt. Éddig már több száz vagonon bort szállítottak el, nagy részt Beogradba. A 4—10 malgánfokos vrsaci borok nagyban ára ltereként 2—2½ dinár s ennyireért a vrsaciak szívesen adják is a bort. A szuboticei vendéglőkben ennek ellenére 8—10 dinárért mérik a bor literét.

Leégett a spilit nagy vasuti javítóműhely. Spiliből jelentik: Vasárnap este tíz órák ki a vasuti árszalonban. A tűz őrlási gyorsasággal haragpódott el és a vasuti személyzetnek, a csendőrség segítségével nagy erőfeszítéssel csak néhány év vagonot és egy lokomotívot sikerült megmentenie. A négy pavilonból álló épülettömb teljesen leégett. A tűzoltóság a katonaság segítségével megakasztotta a tüzet továbbterjedésében. A kár őrlási. A tűz okát még nem lehetett megállapítani.

Letartóztatták a sombri ékszerlopas egyik orszádját. Sentáról jelentik: Stara-Pazován letartóztatták Fodor Sándort, aki a sombri Wagner-tele ékszerlopas egyik orszádjává volt. Fodor elköstársa volt Müller Somaának, aki a loott ékszerket Fodor Sándornak adta át eladás végett.

Élték betörő. Novisádról jelentik: Hantsik János szuboticei illetőségű foglalkozás nélküli egyén augusztusban álkulcsal behatolt Gál János házcsaprovoszlóli kereskedő lakására, ahonnan több ezer dinár értékű ruhaneműt és egyéb tárgyakat elvitt. A novisádi törvényszék nétfőn tárgyalta a büntívet. A bíróság Hantsikot betörésért lopásért hathavi fogságra ítélte.

Leszállították a bánsági rablószövetség tagjainak büntetését. Becskerekiről jelentés szerint a novisádi tábla most tárgyalta annak a bánsági rablóbandának a büntetését, amely Szarcsa bánsági község környékén 1918-ban több mint 150 börtört, lopást és rablást követett el. A tábla az ítéleteket leszállította, még pedig Oganyvin Dinasztia büntetését 10 évi fogsárról 7 évre, Jón Lapadatét 10 évről 5 évre és 6 hónapra, Petrin Lapadatét 8 évről 4 évre és 6 hónapra, Ognyan Jankót 10 évről 4 évre, Poljan Janót 8 évről 2 évre és 6 hónapra, Jovan Minudrét 10 évről 6 évre, Salamon Miklósét 8 évről 5 évre és Dolozsan Péterét 4 évről 3 évre szállította le, míg Paukarivan János büntetését 1 évi és 8 navi fogsárról 3 évi fogsárra emelte fel. Az elítéltek, akik valamennyien szárazsai románok, a többi felebbezték.

Az áldetektív hüvőre került. Becskerekiről jelentik: Negytrik, hogy a múltkoriban a becskerlek-vrsaci vonaton egy áldetektív elkobozta az egyik koscsiban kényező utasok pénztét, közbőlbeli hetven ezer koronát. A becskerlek rendőrség megállapította, hogy az áldetektív: Paunovic Milan nevi megantárszvárelt, akit lopás miatt a vrsaci becskerlek rendőrség is köröz. Paunovicot a rendőrség letartóztatta.

Rendőri hir. A Sentai-uti spiritszgyárban dolgozó Grbic Gergely munkás a gyárból 25 lgr. spiritszot lopott. Mivel azzal gyanúsították, hogy ezenkívül még más lopások is terhelik, a rendőrség őrlizetbe vette.

Letartóztatták a dzsüszendéki hatóságok vezetőit. Skófiából jelentik: A kormány rendelkezése letartóztatták Dzsüszendékben, a polgári és katonai hatóságok, akik a komfúcsi puccs idején helyőrlő maradtak. Valamennyi katonai bíróság elé állítják kötelesség teljesítés elmulasztás végett.

Dávid ékszerésznél megrékezték a szabványos karácsonyi és újévi ajándékok. Arany és ékszerket legmagasabb árlan veszek.

Karácsonyi és újévi ajándékok olcsón kaphatók. Reitter-drogériában, Szubotica.

Egy öbléletes fotográfia a legszebb karácsonyi ajándék. Reményi fényképszalonjából.

Utlevélet 30 dinárért 24 óra alatt vltamozozunk. Szmatana, Pašičeva-utca 2. Telefon 131. Habarnak utazási iroda.

Karácsonyi ajándékok eredeti művészi képekkel vegyen Balázs Árpádnál, a Bácsmegyei Napló illusztrátoránál. Sorodinski put 127. Műterem.

Hol lehet olcsón és jól érkezni? A Fierst-étteremben, 1690 koronától van ábronzom.

Dr. Andrejovic Andra fogászati specialista fogorvos és technikai műtérmet egyévi berlini és bécsi tanulmány után megnyitotta és minden fogászati munkát a legmodernebb kivitelben teljesít. Fogászati laboratóriumában a technikai munkákat fogorvosok részére is Alesch ur, a bécsi fogászati egyetemi klinika volt főnöke végzi. Rendel. é. n. 9—12 és d. u. 2—5-ig Kralja Petra Park 7. számú házában az emeleten (volt Pöchl-egység). Telefon 4—52.

(*) Dr. Vécsai Jenő orvosi rendelője némi betegnek részére. Rendel. óráitól 7—9-ig. Déltűn 2-6-ól 1-6-ig és 5—7-ig. Lakás: Cyrill-metodá-ter 12. I. emelet, Vojnich utca-10-je ház.

Értesítés. Dr. Herman Karoly rendelése bubetegek részére Kutasova 2. Telefon 734. Rendelés é. n. 8—11, d. n. 2—5-ig. Moderni felszerelt röntgen-laboratórium. Atvillásháló. fényképek. Műterem.

Ma megjelent magyar fordításban a legújabb Bakáscsüdellet. Kapható Jedinstvo és Muzuzic A. könyvkereskedésben.

Dr. Mezey István orvosi rendelőkét megnyitotta. Bajgyógyászati rendelés. Férfi és női némi betegségek modern gyógykezelése. Rendel. é. n. 8—11, és d. n. 3—5-ig. Szubotica, Cara Dusara-ut. 6. (Vass Adámmal szemben) Telefon: 695.

Színházi hírek.

Keddén, december 19-én: Este 8 órakor, Először: Faun. Komédia három felv. Irta: Eduard Knoblauch. Angolból fordította: Milan Bogdanovic. Desa Markovic vendégfelléptével. A. H. bérletben.

Szombaton, december 23-án: Déltűn 2 és 4 órakor. Iskolai előadás.

Este 8 órakor. Másodszor: Faun. Desa Markovic vendégfelléptével. A. H. bérletben.

A városi színház átálkítása miatt december 20., 21. és 22-én nem lesz előadás.

VALÓDI „ERÉNYI” DIANA
sósboriszesz.
Kis üveg ára Din. 6.—
Közep Din. 16.—
Nagy Din. 23.—
Mindenütt kapható!

A Nagybecsakerki Tengerifeldolgozó és Olajgyár R.T.-nél Velikibecsakerken nagyobb mennyiségű adómentes BENZIN
horátelekben is kapható. Rendelések csak minden hét csütörtölkjén
(ünnep esetén a rá következő hátköznapon) effektuáltnak.
A rendeléssel egyidejűleg a pénzügyi hatóság engedélye is beküldendő.
Sürgűnycim: Olajgyár, Velikibecsakerken. Telefon 203. és 226.

A leghasznosabb és legalkalmasabb karácsonyi ajándék az amerikai Singer-varrógép
családok részére, valamint ipari és gyári célokra
Eladás havi és heti részletfizetésre (24 hó alatt)

Raktáron van Singer varrótt Singer Singer olaj

Singer Singer Singer pótlalkatrészek

Singer-varrógép Bourne & Co. New-York Subotica, Strosmajerova ulica 7.

Képviseletek: Sombor, Apatin, Odzscaci, Besdán, Topola, Sterakanizsa, Szenta, Ada, Központi képviselet az S. H. S. királyság részére: Zagreb Marulicova ul. 5. Képviselet minden nagyobb helyen.

TÖZSDE

Novisádi terménytőzsde, december 18.
A tőzsdén a mai napon szőlőrlé irányszám mutatózott. Összesen 64 vagon árú lett el, tongorit és búzát keresetek. Buzg 418—417,50, új tengeri 210, csöves tengeri 160, szárlított 290, 6-os Ronyér Híz 470, árpa 310, bab, fehér 362,50, malom búkkóv 150.

Beograd, december 18. Zárta: London 347, Páris 550, Milánó 376, Genf 1415, Newyork 7450, Berlin 175, Bécs 2445, Bukarest 52, Budapest 4, Prága 240.

Zürich, december 18. Zárta: Berlin 609 (0.0326), Holland 213,75 (210,75), Newyork 521 (527,50), London 2452 (2480), Páris 4010 (3905), Milánó 2110 (2680), Prága 1520 (18,90), Budapest 0.2275 (0.2275), Zagreb 135 (140), Bukarest 307,50 (307,50), Varsó 0.0323 (0.0323), Bécs 0.0075 (0.0075), Osztrák bérlézzett 0.0076 (0.0076).

RAPID
a legtekőletesebb és legbiztosabb
Gillette-élesítő
Oltajóhó elást! Könnyű, kényelmes veszőlő! Az egyetlen készítmény, mely valóban hosszú munkát nyújt! Nagy megmunkálás pengékben! Csak a leginkább a Valóságban Kizérőlag

Tenner optikusszal Subotica. Kralja Aleksandra ulica 11. 5928

Menyasszonyi és nyoszólóany-csokrot nász- és más alkalmai ajándék legjobban beszerezhet Balos Lina irgizletében Subotica, Bárány-szálloda mellett. Állandó műkiállítás. Naponta friss olasz virág.

BERSON

Kapható minden jobb bórkereskedésben. Nagyban:
BERSON-KAUCSUK R. T. ZAGREB, WILSON-TRG 7

Hirdetmény.

Alulírottak Suboticán „Livnica Ferrum za zvana, metalni meko i sivo gvozdje i čelik akcionarsko društvo“ cég alatt új vállalatot szándékozunk alapítani 100.000 dinár alaptőkével, mely 4000 drb. 25 Din. névértékű részvényből fog állni. A részvények jegyzésének a jogát a Ferrum r. t. suboticiai bef. cég az időszertit részvényeseinek kívánjuk fenntartani oly módon, hogy minden 10 drb. Ferrum részvénytársasági részvény után 1 drb. részvény lesz jegyezhető 30 Din. kibocsátási árfolyamon. Felhívjuk a Ferrum részvénytársaság t. részvényeseit, hogy f. év december hó 18-tól 23 napjáig a Privna Hrvatska Stedionica suboticiai helyiségében a hivatalos üzleti órák alatt ezen jegyzési jogukat Ferrum részvényeik felmutatása mellett gyakorolni sziveskedjenek. A jegyzett részvények teljes egyenértéke a jegyzéskor ugyanott befizetendő. A fenti határidőn túl a t. részvényeseket ez a jegyzési jog többé meg nem illeti.

Suboticán 1922. évi december hó 13 napján
 Antun Beslic, Steiner Károly Kálmán, Dusan Manojlovics
 és Bogdan Dimitrijevic alapítók.

KARÁCSONYRA

Méz 1 kg. 25 D	Alma in Steier kg. 8D	Karácsonyi-társaság választékban
Dió 1 " 6 1/2	Mazsola 1 kg. 50 "	
Szilva 1 " 6	Mandula 1 " 50 "	
Mák 1 " 25 "	Mogyoró 1 " 45 "	
	Óriási választékban	

és mindenféle fűszer és csemegéink legelőször napjaink beszerezhető: fűszer, csemegé, bor és ásványvíz teresek. (Huspiac)

Kovácsszén

minősége az OSTRU-KARWINI szénnek felel meg, állandóan kapható waggontételekben is
Deutsch Károly
 fa- és szénnagykereskedőnél PANCSEVO

SZILVALEKVÁR
 kitűnő minőségben kapható nagyban és kicsinyben
 rendkívül olcsó áron
DRAG L. JOVANOVIĆ
 liszt- és élelmiszerkereskedés Subotica
 Cara Dussna ulica 8. 9127

Adán
 a Bácsmegyei Napló részére hirdetések t. felvez
Párducz Vince
 hirdetésosztó.

Műlábak, műkezek,
 egyenes tartó fűzők készítő és javító műhelye
 Schönbrunn Subotica,
 Pašičeva 5. Telefon 275.

Kalász Crém
 készíti
PINTÉR FERENC SZENT JÓZSEF
 gyógypár a nagytemplom mellett. 6639

KARÁCSONYRA
 1 Ltr. királyalmi
FAJBOR
 20 korona.
 1 Ltr. tisztított
Lörkölypálinka
 100 korona
 és mindenféle fűszer- és csemegéinket leszállított áron kaphatók
NOJCSKE GÉZA
 fűszer- és csemegékereskedésben Subotica. 8918

WEISZ HENRIK
kalap és sapka
 különlegességek raktára
 Dús választék
Borsalinó kalapokban.
 Subotica, Jelašičeva ul. 5. (Kiskápolna mellett) 9644

Cipészek, csizmadiák, papucsszok, szilgyártók,
 a szükséges összes
ANYAGOKAT
 legelőszörben vásárolhatják
ANDRÁSSY és TSA
 alonnan megnyitott modern berendezésű.

Bórkereskedésben
 Subotica Bérpalota

Boszniai szilva
 2, 5, 12 1/2, 25 kg. lidában,
elsőrendű dió
 egelőszörben árban nagyban kapható;
Export Hollandier
 Subotica, Trumbičeva n. 22 (Csirke-piac). 9132

„Nea” Crém
 a legjobb arcápoló szer
KORONA
 GYÓGYSZERTÁR
 SUBOTICA, VÁROSHÁZA. 9132

Karácsonyi női kalapvásár
 mélyen leszállított áron
Beer Bözsi
 női kalapszalonjában Subotica, uri kaszinó-épület, Estélyi és toalettikalapokból nagy választék

Hangszeripar
Machnitz S. Subotica
 Ivana Antunovića ul. Reichl palota mellett.
Az iskolai idényre
 fehérvon a t. szülők figelmét
 elsőrendű külföldi hangműnyu
VONÓ és fuvó hangszerekre
 Javitások szakszerűen eszközöztetnek! 5743

Weitzenfeld és Társa
 Subotica
 Iroda: Városi bérpalota. — Telop: Sentaiput
 Táviratcim: KENDERIPAR.
 Telefon 196. Alapitva 1902.

PONYVA
ELADÁS ÉS KÖLCSÖNZÉS.
 AJÁNL:
 Lópokrókat, tűzoltó és kerti tömlöket, új lisztes, gabonás, gyapju, toll, komló és szalmazsákokat, madrac és roletta szöveteket jutából és lenből, mindennemű háziüzsznat.
 Zsineg, kötél és hevederek.

Alkalmas 9182
karácsonyi és ujévi ajándékok kaphatók
Schwarz József
 női és férfi divatárútelekben Subotica Rudičeva ul. 2

Utazói vagy üzletvezetői állást keres
 nagyon agilis, kitűnő referenciákkal rendelkező 35 éves, 5 nyelvet beszélő, elegáns megjelenésű férfi. Eddig kizárólag vezető állásban működött. Szives megkeresések „KAUTÓKÉPES” jellegre a PALLAS HIRDETŐIRODÁBA kérelmek. 9053

Fagykenőcs
 fagyást pár nap alatt tökéletesen meggyógyít.
 Kapható:
LACKNER DROGERIÁBAN
 Kralj Aleksandra ulica, Hotel Nacionalnál szemben.

Angol- és francia parfümök
 pipere cikkek, manikár, hajmosás, ondulatás, fésülés, legújangosabb áron
„PARFUMERIA ALICE”
 Lifka mozgó mellett.

Danica cipőüzletében leltározás miatt 1-ig a raktáron levő **leszállított áron** kiárusítatik **cipőkészlet** mélyen

dec. 18-tól
dec. 20-ig
hétfőtől
szerdájig

KÖTŐZŐ

LADY HAMILTON

II. rész, 6 felvonásban.

Főszereplők: Líana Hald, Warner Kraus, Conradt Velt, Bobby Dodd, Reinhold Schmezel.

Apróhirdetések

Teljesen nem adnak hirdetési ügyekben felvilágosítást. Apróhirdetés egy sor 1 K. vastagbetűs és classé írásban, azonos szöveggel. Legkisebb apróhirdetés ára 50 K. Apróhirdetéseket kétféleképpen: Szombati és kiadóhirdetést: Alszócska-utca, Telhach-lás és Schläger hírlap-száma a vasúti park mellett. Védőre valamennyet felváltás nélkül. Hirdetési díjazonosul 32 din. negyeddéle. Hirdetési díjak: Hirdetési díjazonosul 32 din. negyeddéle. Hirdetési díjak: Hirdetési díjazonosul 32 din. negyeddéle.

Lifka

dec. 18-tól
dec. 20-ig
hétfőtől
szerdájig

A nagyváros vampirjai

drama 5 felvonásban.

Főszereplő: COLETTE CORDER.

FOGLALMOK
Azt állítják, hogy a 12 és 8 éves korigi...
Nagy ipari vállalat keres...
Ot-hat 16* megjelensé...
szőlő kiszolgálóként fel...
vesz a Salome-bar igazga...
rósága nappali bükköz...
ésére. Jelentkezés min...
den nap délelőtt 11-től 1-ig

Erzékeny mit langi Zeugn...
acht zu grösserem Klunde...
Anfragen unter Energieich...
an der Administration 9145

BULLADAKÉRI PENZI
Legnagyobb napi árban...
veszünk. Vörös, sárga, és...
öcön, horvánt, öntött vas...
hulladékok. Megyaváros...
és városa vaskereskedő. Su...
bátca 6. városi ház melletti...
Telefon 329. 9128

Eladó két pár 40 colos...
francia malonkó, teljesen...
teiszere, köppaddal...
együtt. Mészár Györgyvel...
Pozsár Szveti Nikola 9150

Eladó Molon más vállal...
kozás miatt szép ház tő...
norgalmu vegyeskereske...
dással, műméréssel és...
trafikkereskedővel; az épü...
terben szép hentesüzlet is...
van. Bővebb felvilágos...
ítást ad Deák-Lifka...
Molon 9167

Lakás butorral olcsón át...
adó és azonnal átvehető...
Cím: Madjarska-utca 39...
9149

ÉTKEZÉSI
Nagy ipari vállalat keres...
szőlő kiszolgálóként fel...
vesz a Salome-bar igazga...
rósága nappali bükköz...
ésére. Jelentkezés min...
den nap délelőtt 11-től 1-ig

ÉTKEZÉSI
Nagy ipari vállalat keres...
szőlő kiszolgálóként fel...
vesz a Salome-bar igazga...
rósága nappali bükköz...
ésére. Jelentkezés min...
den nap délelőtt 11-től 1-ig

Teljesen új, modern ház el...
költözés miatt olcsón el...
adó. Bővebbet dr. Biró...
szóvédnél, Hitelbank-pa...
liza 9163

Olcsón eladó egy 24 lő...
eres, kettőgeres gézgyö...
Uzenképes állanokban...
mezőgazdasági Szilák István...
iskolánál. 9183

KÜLÖNFÉLE
Fagyszármazó a legbizto...
sabb szerkez. és láblay...
daganatok ellen. Kapható...
Illés Györgyárban, a 7...
postával szemben. Kölni...
viz kimérve. 8520

Elvett péntek este...
maison uton egy börtöl...
Köröm a becsületos meg...
táldót a benne levő ita...
tokkal a kiadóba juttatni...
sziveskedjék. A pénzt az...
illető megtarthatja. 9187

ÉTKEZÉSI
Nagy ipari vállalat keres...
szőlő kiszolgálóként fel...
vesz a Salome-bar igazga...
rósága nappali bükköz...
ésére. Jelentkezés min...
den nap délelőtt 11-től 1-ig

ÉTKEZÉSI
Nagy ipari vállalat keres...
szőlő kiszolgálóként fel...
vesz a Salome-bar igazga...
rósága nappali bükköz...
ésére. Jelentkezés min...
den nap délelőtt 11-től 1-ig

Egy 6 HP benzínmotor el...
adó. Ára 3000 dinár. Apol...
tó Mező, Stari-Bečej. 9166

Eladó cséplőgarnitúra, 4...
kővel választva, köztük...
egy Astra, 30-35 HP sz...
vítógép; ugyanott egy ma...
gnyinos cséplő-szekerény...
Csak személyesen tárgyal...
hat. Gépek megtekinthető...
Szamek Péternél, Molon. 9168

Menyasszonyi és nyo...
szelőanyag csokrot, nász...
és más alkalmi ajándékok...
legjobbban beszereshet Bal...
log Lina virágüzletében...
Subotica, Bárány-szálloda...
mellett. Alkalmi alkalmi...
szolgálatban. Naponta friss...
virág. 8751

GUAMBELVEGZŐT bá...
nyelven nyelven készit Mol...
nár József Subotica, Pra...
kopszka-ut. 25. Megren...
deléseket a Bácsmegyei...
Napló kiadóhivatala is fel...
vesz.

SPITZER J.
SZOBAFESTŐ és MÁZOLÓ
SUBOTICA
Strossmajerova-u.8
9136

MANDARIN
Mandarin, citrom, füge, szilva, dió. Szentjános...
és nyírcserjékkel dílgymölcsös lepőcsésűb napi...
árban ajánl
WEISZ JÓZSEF
deingymölcs kereskedő, Rudica-utca 1.

BECK JENŐ
RŐTŐ- ÉS SZŐVŐ ÜZEME
Üzlet: Pašičeva-utca 8.
Üzem: Pašičeva-utca 10.
Gőzfürdő mellett.

Saját készítményü
kötött áru
általános elismertek
és a legjobbak.
Mérték utáni rendelések
elfogadtnak.
Gyapju-fonál eladás.

VAJJON?
ha a hagyomány kon...
ferencia a németek...
jegyzékeit elvett, mit...
fog szatni?

Minden asszony, minden férfi ezt amárkát dicséri
Depot:
Prva Jugoslov. Remična Fabrika Novisad.

Férfi és női öltöny, kabát és costümkelmék rendkívül olcsó árban kiúsítottak
dec. 8-tól, dec. 20-ig
Strassernál Subotica
Wilsonova. 46. A volt tanítónőképző áttelében, cukrászüzlet mellett. 7297

VALÓDI CLUB PAPIR VALÓDI
Gyári lerakata és főelárústitója
BEDŐ TRAFIK SUBOTICA
Legolcsóbb árak. Szállítás vidékre is utánvétellel
illetőleg a pénz előzetes beküldése ellenében.

Szaloncukorka és karácsonyfadiszkek
nagy választékban kaphatók
BRUMMER GYULÁNÁL SUBOTICA
a színházai szemben. 8520

Elsőrendű, ledekka csomagolt töl...
tirolai fajalma
és maasauzki alma legolcsóbb árban kapható
WEISZ JÓZSEF, SUBOTICA
déligyümölcskereskedés, Rudica-utca. 813

irodai munkákban lértas
levelezőt
li a német nyelvet tökéletesen bírja, korecskél, Német nyelven írott amlatokat fizetési igény megjelölésével Stolz Henrik Fiai Novi Sad címre. 8082

Egészséges ideit
boszniai dió
kapható nagyban és kicsinyben, a legolcsóbb napi áron
SÁGI ILLÉS
fűszer és csemegé kereskedése
Huspiac, Városi zeneiskola. 8073

Naponta
elő ponty, harsa és kárász
minden időben kapható nagyban és kicsinyben

Pölhe Ferenc halhereskedőnél, Skotus-Viatora utca 81. Subotica

Kereskedők, hazárosok figyelmébe!
Legújabb karácsonyfadiszkek
játékárak, babák nagy választékban legolcsóbb árban beszereshetők
Kohn Simon cégnél Subotica
Pašičeva u'ca br. 4. — Edényiac. 9140